כ״א אייר, תשע״א
25 מאי, 2011
11-337-11

<u>סיכום מפגש בנושא תת ביצוע</u>
<u>שהתקיים במועצת החלב ביום 22 למאי 2011</u>

<u>השתתפו</u>:
תניב רופא, גבי עדין, גל פלג, יואב שעני, סטיבן רוזן, הלל מלכה, דוד נוה, משה רכס, מתן זמיר, פרץ שורק, נתיב לדרר, אלי מידן, יוסי מלול, ישראל עופר, שייקה דרורי, אפרי רייקין, לירון תמיר, שמוליק פרידמן, קלאודיו פסקין, מאיר רייכמן, זאב פלדהיים, דנה מיניס, אברהם הראל, ארנון אושרי, רני כץ, גלית חלאסצ׳י, עמי רוז׳נסקי, אהוד אלפרט, עדין שווימר, יעקב בכר.

אני מצרף את סיכומה של תניב, אותו הרחבתי ואליו הוספתי:

משרד החקלאות ומועצת החלב שמו להם למטרה להקטין את היקפי תת הביצוע ברפתות בהן תופעה של תת ביצוע הינה תופעה חוזרת ומתמשכת בשנים האחרונות. לשם כך כונסה ישיבה רבת משתתפים אליה הוזמנו מדריכי שה״ם, נציגי מועצת החלב, נציגי מרכזי מזון ונציגי המחלבות. בישיבה הוצגו נתוני הרפתות המצויות בתת ביצוע מתמשך. בישיבה התקיים רב שיח בין כל המשתתפים לשם מציאת דרכים להתמודד עם התופעה הלא רצויה הנ״ל.
בדברי הפתיחה הוצגו הפעולות שבוצעו על ידי משרד החקלאות והמועצה עד כה וביניהם – פרסום מכסות היצור באתר המועצה וכן החלטה בדבר פרסום נתוני תת הביצוע למרכזי המזון, כך שהמרכזים יוכלו לסייע במיגור התופעה.
כמו כן דווח לנוכחים על ההחלטה לפיה נתוני תת הביצוע יהוו קריטריון בעת חלוקת המכסות בשנת 2012.
בדיון הוצגה המצגת המצ״ב לסיכום זה.

במהלך הדיון הועלו הנקודות הבאות:

1. מתוך סקר ראשוני שנערך על ידי אפרי רייקין, גבי עדין ונציג מחלבה על כ- 30 רפתות שאופיינו בתת ביצוע של לפחות 25% במהלך 2010 ובנוסף 15% בשלוש שנים אחרונות, נמצא ש 14% נמצאים בתהליך מעבר לשותפות, 34% נראו כחסרי סיכוי לחלוטין, וב- 52% מהן יש בעיות ניהול וממשק – אנו הערכנו של 50% מהם יש סיכוי להצליח.

2. ההחלטה שהתקבלה בנושא פרסום המכסות ופרסום תת הביצוע המתמשך היא, שבאופן מיידי המכסות יפורסמו באתר המועצה. כמו כן על פי דרישת מרכזי המזון יועברו אליהם נתוני אי הביצוע של הרפתות העומדות עימן בקשר (זאת בכפוף למכתב שיצא אל רפתות אלה). כמו כן נהלי חלוקת המכסות לשנת 2012 שיפורסמו על ידי משרד החקלאות ייקחו בחשבון את נתוני תת הביצוע המתמשך של הרפתות.

המערך הארצי לבריאות העטין ואיכות החלב (מאל״ה)
ת.ד. 3553 פארק תעשייה קיסריה 38900
טל: 04-6274477, פקס: 04-6274242
maale@milk.org.il
Office:
4, Hachoresh st., Yehud
P.O.B 97, Yehud 56100, ISRAEL
Tel: 972-3-9564750, Fax: 972-3-9564766
משרד:
דרך החורש 4, ת.ד. 97, יהוד 56100
טל: *חלבי (6535*), 03-9564750
פקס: 03-9564766

3. יש לבצע סקר של הרפתות בתת ביצוע מתמשך על מנת להבין את הסיבות השונות לתת הביצוע.

4. הוצע לאחד מס׳ רפתות במושב הסובלות מתת ביצוע מתמשך לרפת אחת בהובלתו של רפתן בעל יכולות, כך שהרפת המאוחדת תייצר את סך מכסתן של הרפתות הפרטניות. באופן זה הרפת המאוחדת לא תסבול מתת ביצוע מתמשך.

5. את אוכלוסיית הרפתות בתת הביצוע המתמשך יש לפלח על פי קריטריונים ברורים ל- 3 קבוצות עיקריות: 1. רפתות שלא ניתן לעזור להן, והן צריכות לצאת מן הענף, 2. יצרנים במכסה נמוכה, שיכולים להמשיך ליצר במסגרת מכסה לא גדלה, 3. יצרנים שרוצים לצאת ממעגל האי ביצוע. ביצרנים אלה צריך לרכז את מירב המאמץ.

6. יש לקבוע נהלים ברורים ליציאה מהענף. רפתנים שאינם מסוגלים ליצר את מכסתם, הממסד חייב ליצר עבורם מוטיבציה לצאת מן הענף. המכרזה יכולה להיות מכשיר טוב להוצאת רפתנים שאינם חפצים בביצוע כל מכסתם מהענף תוך יצירת מקור פרנסה חלופי.

7. הרפתנים צריכים להבין שיצור במכסה היא חלק מחובת היצור שלהם, ואין אפשרות ליצר לאורך זמן היקף נמוך מהמכסה. עמדה זו צריכה להיות מתורגמת לנהלים שיעודדו את החקלאים ליצר בהתאם למכסתם.

8. יצרן שלא מייצר באופן רצוף את מכסתו, יש לעדכן את מכסתו להיקף היצור בלבד, כלומר להפחית את מכסתו בהתאם לייצור.

9. יש לייצר תוכנית עבור המשקים המעוניינים לצאת ממסגרת הרפתות בתת ביצוע. בתוכנית זו יש לשלב את מרבית גורמי הענף כמו: מועצת החלב, מאל״ה, מרכזי מזון, שה״ם וכל מי שיכול לתרום.

10. מי שלא מצליח לאורך שנים ליצר את מכסתו, יש לעודד אותו לצאת מן הענף. כיום יש לכך כלים כמו, למשל, המכרזה, או עדכון המכסה להיקף היצור.

11. הענף יכול לסבול היקפי אי ביצוע אקראיים של 1.5% בלבד. לא ניתן לסבול היקפי אי ביצוע מתמשכים.

12. אי הביצוע המתמשך הוא חלק מתהליך של יציאת רפתנים מהענף, בעיקר בשל גיל מתקדם. יש לנהוג באוכלוסיה זו ברגישות רבה. זהו תהליך טבעי.

13. יש לטפל בנושא תת הביצוע המתמשך באופן קבוע על פני השנים. אין מדובר בפרויקט אד הוק, אלא יש להקים ועדה שתפקידה יהיה לטפל בנושא זה לאורך שנים. רק כך נוכל לצמצם תופעה זו למינימום ההכרחי בלבד.

המערך הארצי לבריאות העטין ואיכות החלב (מאל״ה)
ת.ד. 3553 פארק תעשייה קיסריה 38900
טל: 04-6274477, פקס: 04-6274242
maale@milk.org.il

Office:
4, Hachoresh st., Yehud
P.O.B 97, Yehud 56100, ISRAEL
Tel: 972-3-9564750, Fax: 972-3-9564766

משרד:
דרך החורש 4, ת.ד. 97, יהוד 56100
טל: *חלבי (6535*), 03-9564750
פקס: 03-9564766

14. רפתנים הסובלים מתת ביצוע מתמשך הם בד"כ אלה בעלי הפערים המשמעותיים ביותר ביצור חורף/קיץ. רפתנים אלה סובלים בעיקר מבעיה ניהולית קשה. בעיה ניהולית זו גוררת העדר דור המשך ותת ביצוע.

15. סגירת רפתות מושביות עלולה להוריד את מס' הרפתות המושביות אל מתחת למסה הקריטית של רפתות מושביות דרושות. זו בעיה לסגור רפתות מושביות בגין תת ביצוע מתמשך ועל כן יש לעשות הכל על מנת לצמצם את תופעת סגירת הרפתות.

16. משקים בתת ביצוע שיש להוציא מהענף חייבים לקבל הזדמנות ועזרה במידה והם מעוניינים. יש לעודד משקים לעבוד כעקרון בתכנון יצור הכולל חריגה קטנה.

17. יש משקים בהם היצרן אינו בעל המכסה, קיימות בעיות ירושה רבות, עדיין יש לטפל בנושאים משפטים במינוח בן ממשיך.

18. עקרון רמ"י: "רוצה, מבין, יכול" מעביר אחריות למגדל

לסיכום:
המפגש היה חיובי ובעיקר נשמע רצון לשת"פ ומתן עזרה.
תרשים פעולה מוצע:

א. **צוות** בראשותם של דוד נווה ודנה מינים ("**הצוות**") (ובשת"פ עם מדריכים נוספים - יש לבדוק את האופציה של סוקר חיצוני בשכר) יעשו רשימה של המשקים לפי הקריטריונים הבאים:
<u>תת ביצוע בשנים 2008 עד 2010 של 7% או יותר, או משקים שבמהלך 2010 היו בתת יצוע של 15% או יותר, להערכתנו מדובר על כ 100 משקים משפחתיים ו-2 שיתופיים</u>
על **הצוות** להכין עבור כל משק את הפרטים הבאים: מכסה, שיעור תת הביצוע, האם תת הביצוע מתפלג במהלך כל השנה או בעיקר בקיץ, חישוב על ההפסד בכספי למשק בגין תת ביצוע.
הצוות יחלק את המשקים למדריכים (סוקר חיצוני, שה"מ, מאל"ה, מחלבות, התאחדות) לקביעת פגישה במשק ומילוי שאלון (מצ"ב לאחר עדכונים).

ב. **הצוות** ינתח את השאלונים ויחלק ל:
- משקים שאין סיכוי (משקים אלו יקבלו מכתב שיסביר שמתקיימת פעילות הדרכתית בנושא).
- משקים שיש עניין להשקיע מאמץ הדרכתי וליווי.

ג. **הצוות** יתאם בין המשקים למדריך/מלווה (כאן נכנסים בנוסף לאנשי שה"מ, מאל"ה ומועצת החלב גם אנשי מרכזי המזון). כמו כן, יש להיעזר באנשי כלכלה בתכנון השקעות וכדאיותם במשק (מערכת צינון, הרחבת רפת, הסדרה סביבתית וכו').
נמשיך לעסוק בנושא זה ולקבל עדכונים שוטפים מצוות העבודה.
בכוונתנו לסיים את שלב א' וב' (כולל ניתוח השאלונים ופילוחן) עד ה 31.7
ולהתחיל את שלב ב' בתחילת אוגוסט.

בברכה

גבי עדין אפרי רייקין.

המערך הארצי לבריאות העטין ואיכות החלב (מאל"ה)
ת.ד. 3553 פארק תעשייה קיסריה 38900
טל: 04-6274477, פקס: 04-6274242
maale@milk.org.il

Office:
4, Hachoresh st., Yehud
P.O.B 97, Yehud 56100, ISRAEL
Tel: 972-3-9564750, **Fax:** 972-3-9564766

משרד:
דרך החורש 4, ת.ד. 97, יהוד 56100
טל: *חלבי (6535*), 03-9564750
פקס: 03-9564766